

aardige manier liet beschrijven. Wat hen verbindt, is de representatie van vervreemde lichamen in een spiraal van manke communicatie. De verschillen in de manier waarop ze die kijk omzetten in podiumbeelden werden mooi geïllustreerd in de voorstellingen die ze elk apart eerder dit jaar in het Kaaithheater gaven.

In februari zag ik *Like there's no tomorrow* van Gehmacher, een bezwerende voorstelling met drie dansers in een, op geluidsboxen na, naakte ruimte waarbinnen de disfunctionele relatie van lichaam, tijd, ruimte en communicatie afgetast wordt. Met het vocabularium: blind kijken, reiken, tasten, geaborteerde aanraking, aarzelen, horten, wankelen, neerzijgen op handen en knieën, ontspint zich in *Like there's no tomorrow* zo ook een repetitieve cyclus van vertraging en versnelling, op omwentelingen van dansers in tijd en ruimte. Achteraf kleeft mijn geheugen er het etiket 'klassiek' op. Klassiek als in tijdloos, universeel. Gehmacher wil niet uitleggen. 'Als een algemene regel wil ik in mijn stukken niets dat uitlegt wat ik doe – het zou altijd gewoon *het* moeten zijn, in het moment. (...) In tijd en ruimte is dat altijd iets wat ik doe – de tijd ontregelen, de ruimte ontregelen – zo ontstaat betekenis voor mij en dat is het formalisme van mijn werk.' Daarmee legt hij meteen de vinger op het verruimde nu dat ik terugvind in *MAYBE FOREVER*.

Naast dat cyclische, naar binnen gekeerde minimalisme van Gehmacher leek *Blessed* van Meg Stuart, dat in april in première ging, meer op een (ijzersterk) barok epos. Barok in de zin van scenografisch, choreografisch en dramaturgisch overdadig gestoffeerd.

In een kartonnen decor van beeldend kunstenaar Doris Dzierzk wikkelt zich in vijf tableaux een ecologische apocalyps af rond een man, danser Francisco Camacho, die geen weet heeft van zichzelf en zijn omgeving. Zelfs zijn verdwazing houdt geen gelijke tred met de ineenstorting van de wereld om hem heen. Zijn bewegingsmateriaal evolueert van houterig naar oversoepel *do-gooder* idioom tot grote, oncontroleerbare spasmen van een mens in shock. Intussen vergaat zijn wereld van kartonnen kunst – schuilhokje, palmboom en zwaan – middels een aanhoudende stortbui uit de podiumhemel met tergend trage onafwendbaarheid tot een vormeloze brij van pulp. In een heldere, lineaire structuur wordt in *Blessed* een welhaast politieke boodschap afgeleverd, die naadloos in bewegingsmateriaal, scenografie, kostuums en belichting verweven is. Meg Stuart haalt nadrukkelijk de buitenwereld binnen in haar werk; in de thematiek van milieu en vervreemding én in de persoon van kunstenaars en muzikanten die met haar samenwerken.

Voor altijd, misschien

Twee dansgeneraties in fasen van respectievelijk 'cyclisch binnen' en 'lineair buiten', rond en langs een kern van vervreemding. Op welk punt vinden ze elkaar? Hoe slagen ze er in van één plus één drie te maken? Mijn stilaan

overprikkelde nieuwsgierigheid maakt dat ik twee keer achter elkaar ga kijken naar *MAYBE FOREVER*.

Op een basso continuo van lieflijke natuurklanken, gorgelend water en kwetterende vogeltjes in een grijzige dageraad wordt een duet ingezet tussen een man en een vrouw. Hij sleept zich over de podiumvloer naar haar toe als een man in de woestijn, op zoek naar een druppel water. Als ze naast hem ligt en zich aan hem vastklampt, pint hij haar agressief op de vloer met haar hals gevangen in de holte tussen zijn romp en elleboog. Als ze even later rechtstaan, probeert hij opnieuw contact te maken. Hij reikt naar haar, blind, en omhelst haar met gestrekte voorarmen, handpalmen naar boven. Dan gaat hij van haar weg om zijn gebaar, als een offer, knielend neer te leggen op de grond. Zij kleeft zich opnieuw aan hem vast, hij zeult haar mee terwijl hij zich van haar verwijderd. Keer op keer verliezen ze het pleit: er is geen ontmoeting. Deze kleine cyclus is de inzet van wat op het eerste gezicht te omschrijven valt als een parabel over verlangen, verlies en melancholie, met twee ex-geliefden die hun verhaal vertellen in een opeenvolging van dansduetten en -solo's, alleenspraken en songs. De protagonisten zijn een man (Philipp Gehmacher), een vrouw (Meg Stuart) en een muzikant (Niko Hafkensheid). De laatste is een hypercoole, solitaire choreut, die af en toe een grapje debiteert en zo de sfeer wat lichter maakt. Begeleid door zijn elektrische gitaar, becommentarieert hij wat zich afspeelt in pretentieloze evergreens die dagenlang in het geheugen rondzweven. 'Maybe forever,' zingt hij, 'this day is taking me out/and I wonder if I'm now on my powerful side/this day comes true/when my wishes all slip out.' Daarmee kondigt ook het koor tijd en verlangen aan en dat neem ik als toeschouwer verder mee in de voorstelling. Elk aspect van deze voorstelling lijkt een bouwsteen die de tragedie van gemiste ontmoeting en onmogelijkheden illustreert. Keer op keer moet het heden wijken voor een melancholisch rouwproject: verlangen naar wat níét hier en nu aanwezig is. De tijd vertaalt zich in wat voorbij is en wat had gekund: liefde, herinneringen en wensen. De melancholie is verweven in de liedjes en in elk van de attributen op de scène. Tegen de achterwand is een plafondhoog beeldscherm opgehangen met aan weerszijde donkergrijze gordijnen. Eén beeld blijft op het ritme van de voorstelling in wisselende kleur- en helderheidsgradaties geprojecteerd: twee uitgebloeide, pluizige paardenbloemen. Blaasbloemen noemden wij ze als kind. Als je alle pluïjes in één keer wegblijes, mocht je een wens doen, net als met de kaarsjes op de verjaardagstaart. Achter de hoge gordijnen is de ruimte waar wensen misschien werkelijkheid worden – later kondigt de muzikant een *Reward*-walsje aan en mogen de geliefden even echt samen dansen als beloning voor al hun onvervulde streven. Links voor het beeldscherm staat een lage, grijs gekleurde constructie, een soort estrade met twee brede treden die naar een klein platform leiden. Een altaar voor de offerertuelen van verlangen of een graftombe voor wat vervlogen is. De tijd zal het uitwijzen.